

วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ

JOURNAL OF NURSING AND HEALTH CARE

ที่ปรึกษา	นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เจ้าของ	สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต แดนสีแก้ว	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการผู้ช่วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา รวยสูงเนิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดลวิวัฒน์ แสนโสม
อาจารย์ ดร. กุสุมาลี โพธิ์ปัสสา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สิงห์ตง

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี
สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ ธรรมิกบวร
อาจารย์ ดร. วารัวรรณ ศิริวานิชย์
รองศาสตราจารย์ ดร. นพวรรณ เปี้ยเชื้อ
รองศาสตราจารย์ ดร. พร้อมจิตร์ ห่อนบุญเหิม
รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา แสงเจริญ
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณชนก จันทุม
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณิ เตียวอิศเรศ
รองศาสตราจารย์ ดร. นงนุช บุญยัง
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทราภรณ์ พงษ์ปันคำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตรา เสนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศินี สราญฤทธิชัย
อาจารย์ รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง
รองศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี อินทรหนองไผ่

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์นพนันท์ ชัยภูมิ
อาจารย์สายใจ คำทะเนตร
อาจารย์วิทยา วาโย
อาจารย์ปราวณี แสดง
อาจารย์สุรัสวดี พนมแก่น
นายเกษม ดำนอก
นางสาวภาณุมาศ หาญสุริย์
นางชุตติกาญจน์ คำสวัสดิ์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลงพลอง
สำนักงานสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
<http://www.tci-thaijo.org/index.php/jnat-ned>
Email: jnatned@gmail.com

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการพยาบาลและความรู้จากศาสตร์อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพพยาบาล
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ
3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพพยาบาลในการเผยแพร่ความรู้จากประสบการณ์และการศึกษาค้นคว้านำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่
4. เพื่อเป็นสื่อกลางการติดต่อสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของพยาบาลทั้งในประเทศไทย และสากล

ข้อเขียนหรือบทความใด ๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพฉบับนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียนกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยและไม่มีข้อผูกพันประการใด ๆ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ดร. วาทีณี สุขมาก	18. ดร. วารินทร์ บินโฮเซ็น
2. ผศ.ดร. นิตยา ตากวิริยะนันท์	19. ผศ.วราทิพย์ แก่นการ
3. รศ.ดร.พนัษฐา พานิชาชวีระกุล	20. รศ.ดร.เอื้อมพร ทองกระจาย
4. รศ.ดร.วลัยพร นันทศุภวัฒน์	21. รศ.ดร. สุวรรณมา บุญยะลีพรรณ
5. ผศ.ดร. น้ำอ้อย ภัคติวงศ์	22. ผศ.ดร.ทิพมาส ชิดวงศ์
6. ผศ.ดร.สายใจ พัวพันธ์	23. ดร.ชุตินา มาลัย
7. ผศ.ดร.นิทรา กิจธีระวุฒิมงษ์	24. ดร. อัจฉรา อ่วมเครือ
8. รศ.ดร. อัมพรพรรณ ธีรานบุตร	25. ผศ.ดร.ยุพา จิวพัฒกุล
9. ผศ.ดร.อภิญา วงศ์พิริยโยธา	26. รศ.ดร. เสาวคนธ์ วีระศิริ
10. ผศ.ดร. พรชัย จุลเมตต์	27. รศ.ดร. จินตนา วัชรสินธุ์
11. ผศ.ดร. หทัยชนก บัวเจริญ	28. ดร. พีรพันธ์ วิชาลสกุลวงศ์
12. ผศ. ดร. ภารภัทร เฮงอุดมทรัพย์	29. ดร.เกษร แถวโนนงิ้ว
13. ดร.ศันสนีย์ เมฆรุ่งเรืองวงศ์	30. ดร. นฤมล เอนกวิทย์
14. ผศ.ดร. จิตกานันท์ ศรีจักรโคตร	31. รศ.ดร. จอนพะจง เฟื่องจาด
15. ผศ.ดร. อาริรัตน์ ขำอยู่	32. รศ.อำพน ศรีรักษา
16. ผศ.ดร.สมเสาวนุช จมูศรี	33. ผศ.ดร. นิภาวรรณ สามารถกิจ
17. ดร. ดาราวรรณ รองเมือง	34. ดร. มนพร ชาติธานี

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

5

บทความวิชาการ

- ❖ บทบาทพยาบาลจิตเวชชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะเจ็บป่วยทางจิตวิญญาณ: มิติจิตวิญญาณ วิลาวรรณ คริสต์รักษา 6
ทิพย์ภา เชษฐ์ไชยาลิต
- ❖ ความจำในผู้ป่วยที่มีภาวะติดสุราเรื้อรัง นรกร สารีเหล็ก สรี ชัดรัมย์ 15

รายงานวิจัย

- ❖ ปัจจัยที่สนับสนุนการติดเชื้อและความรุนแรงการติดเชื้อในผู้ป่วยมะเร็ง ทรงเดช ประเสริฐศรี นันทิดา พันธุศาสตร์ 22
- ❖ ความหมายและการวัด "ความผาสุกทางจิตวิญญาณ" ในงานด้านสังคมศาสตร์สุขภาพ: งานทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบหลังแผนพัฒนาขององค์การอนามัยโลกปี ค.ศ. 2015 ชินัน บุญเรืองรัตน์ 31
- ❖ ผลของโปรแกรมการออกกำลังกายด้วยยางยืดร่วมกับการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ต่อการชะลอโรคข้อเข่าเสื่อมของผู้สูงอายุ ตำบลกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ดวงกมล สีมันตะ ภู่เกียรติ ทุดปอ 41
ประเสริฐ ประสมรักษ์
- ❖ ผลของโปรแกรมการสร้างเสริมสุขภาพด้วยการออกกำลังกายด้วยไม้พลองประยุกต์ศิลปะพื้นบ้านร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ หนึ่งฤทัย โพธิ์ศรี บุญศรี กิตติโชติพาณิชย์ 49
- ❖ ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคอ้วนของกำลังพลโรงเรียนเจ้าอาวาส กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ นรชัย ณ วิเชียร ประสพชัย พสุนนท์ 58
ธีระวัฒน์ จันทิก
- ❖ การดูแลผู้ป่วยจิตเภทโดยชุมชน ศรีนรินทร์ จันทพิมพ์ ขนิษฐา นันทบุตร 68
- ❖ การพัฒนาระบบงานการจัดการความปวดของหน่วยระงับปวดแบบเฉียบพลัน โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ทศนี้อย บัญวานิตย์ ศรีนรา ทองมี 77
คำปิ่น แก้วกนก ศิริทิพย์ สงวนวงศ์วาน
- ❖ การวิเคราะห์หลักวิธีพัฒนาศักยภาพเกษตรกรปลูกยาสูบ ในการป้องกันพิษจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เจนณรงค์ ละอองศรี 87
เกษราวัลณ์ นิลวรรณกร
- ❖ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความพึงพอใจในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย วรณัฐ ปัทมาพงษ์ ขนิษฐา วรชัชชัย 96
- ❖ ผลของโปรแกรมการดูแลผู้ป่วยเด็กวิกฤตวัยก่อนเรียนโดยยึดครอบครัวเป็นศูนย์กลางต่อความเครียดของมารดา อัจฉรา วรลุน นิลาวรรณ นันทะปรีดา 105
- ❖ ผลของโปรแกรมพัฒนาศักยภาพสมองต่อการทำหน้าที่ด้านการรู้คิดในผู้สูงอายุที่มีการรู้คิดบกพร่อง ณัชชา แรมกิ่ง รังสิมันต์ สุนทรไชยา 114
สารรัตน์ วุฒิอากาศ
- ❖ ปัจจัยทำนายพฤติกรรมในผู้ใหญ่วัยกลางคนเขตกิ่งเมือง นางเยาว์ มีเทียน อภิญา วังศรีพริยโยธา 123

สารบัญ

❖ ประสิทธิภาพการเรียนรู้หัตถการการพยาบาลเบื้องต้นเรื่องการใช้ชุดตาของนักศึกษาพยาบาลผ่านการใช้โมบายแอปพลิเคชันแบบมีปฏิสัมพันธ์	อู่ณ น้อยอุดม เจริญชัย วงศ์วัฒนกิจ	132
❖ ผลของโปรแกรมการสหบำบัดสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และครอบครัวต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่ได้รับยาต้านไวรัส	ทิพย์นราภรณ์ สังข์ศรีแก้ว จินตนา วัชรสินธุ์ วรรณิ์ เตียววิศเรศ	141
❖ สัมพันธภาพระหว่างมารดากับบุตรวัยหัดเดินที่เข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	นภาพร วังอาษา ยูนิ พงศ์จตุรวิทย์ นุจรี ไชยมงคล	149
❖ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของเจ้าของสุนัขในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	ศรภุญญ์ รักพาณิชย์ เกรียงศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์	158
❖ การปรับตัวของครอบครัวที่มีสมาชิกเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งระยะสุดท้าย	แพงพรรณ เท่าสาร พัชรภรณ์ เจริญใจวิทย์	167
❖ การรับรู้ความเสี่ยง การรับรู้อุปสรรค และพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยในสตรีตั้งครรภ์	ปวิตรดา มานาดิ์ เกสรา ศรีพิชญากการ ยุพิน เพียรมงคล	176
❖ การพัฒนาโรงเรียนเบาหวานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	ศุภวรรณ ยอดโปร่ง ลัมวิ ปิยะบัณฑิตกุล	185
❖ ผลของโปรแกรมการสนับสนุนการจัดการตนเองต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคข้อเข่าเสื่อม และคุณภาพชีวิตของผู้หญิงวัยกลางคน จังหวัดอุบลราชธานี	บษพร วิรุณพันธ์ วราทิพย์ แก่นการ	196
❖ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ชุมชนสู่การดูแลแบบหัตถ์ส่วนเพื่อลดการสัมผัสควันบุหรี่ที่บ้านของวัยแรงงานที่เป็นเบาหวาน	วิจิตรา เสนา สมจิต แดนสีแก้ว นพนันท์ ชัยภูมิ	205
❖ การพัฒนาคนไทยสู่การมีชีวิตที่ยั่งยืน	สมจิต แดนสีแก้ว ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ ดลวิวัฒน์ แสนโสม ศิวานนท์ รัตนะกนกชัย เกษม ตำนอก อรทัย สืบกนิร โสพล ประชากร	214
❖ การส่งเสริมความยืดหยุ่นในการฟื้นฟูสภาพหัวใจด้วยการออกกำลังกายในผู้ป่วยโรคหัวใจ : การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ	ศักดิ์ดา เปรมไทยสงค์ อัสนี วันชัย วาสนา รวยสูงเนิน	222
❖ การพัฒนารูปแบบการพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงโดยใช้การจัดการผู้ป่วยรายกรณีร่วมกับการสนับสนุนทางสังคม	พรศิริ เสนธิวิ สุตใจ ศรีสงค์ ศิริรัตน์ อินทรเกษม รัตมีแข พรหมประกาย ขวัญฤดี โกพลรัตน์	
❖ อื่น ๆ		
❖ คำแนะนำสำหรับผู้เขียน		
❖ ใบแจ้งความลงโฆษณา		
❖ อัตราค่าโฆษณา		
❖ ใบสมัครสมาชิกวารสาร		
❖ โฆษณา		

Unบรรณาธิการ

สวัสดีค่ะ พบกันครั้งที่ 2 ปีที่ 36 พ.ศ. 2561 ของ “วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ (Journal of Nursing and Health Care)” จากเดิมชื่อ “วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Journal of Nurses’ Association of Thailand North-Eastern Division)” ซึ่งเป็นวารสารทางการพยาบาล ราย 3 เดือน ฉบับนี้มีผลงานหลากหลายประเด็นมาฝากพี่น้องพยาบาลและผู้อ่านทุกท่านค่ะ โดยมีพยาบาลจากทั่วประเทศได้พัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาล จากระเบียบวิธีวิจัยที่ดีนำมาพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล ระบบบริการพยาบาล ผลลัพธ์ทางการพยาบาล รวมถึงพัฒนาการศึกษาพยาบาล รวมบทความวิชาการมาเผยแพร่จำนวน 2 เรื่อง รายงานวิจัย จำนวน 23 เรื่อง ประกอบด้วย สารสำคัญด้านการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการพยาบาล การเสริมสร้างศักยภาพการดูแลตนเองและการจัดการตนเองของกลุ่มประชากรที่หลากหลาย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม ผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็ง โรคหัวใจ ผู้ติดสุราเรื้อรัง ผู้ติดเชื้อเอชไอวี การดูแลผู้ป่วยเด็กวิกฤตวัยก่อนเรียน การตั้งครรภ์ การจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพทุกช่วงวัย ที่มีเนื้อหาน่าสนใจอย่างยิ่ง สามารถนำไปศึกษาต่อยอดเพื่อการพัฒนาบริการพยาบาลให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความภูมิใจในความสามารถของพี่น้องพยาบาลที่มุ่งมั่นพัฒนาสุขภาพประชาชน ซึ่งถือเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการพัฒนาวิชาชีพ และพัฒนาสังคม จึงขอเรียนเชิญพี่น้องพยาบาลทุกท่านร่วมเป็นเจ้าของวารสารโดยการสมัครเป็นสมาชิก ร่วมส่งบทความมาเผยแพร่ ร่วมติดตามอ่านวารสาร นำบทความไปอ้างอิง และนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของวิชาชีพต่อไป

ขอขอบคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ต้นฉบับจนเกิดความสมบูรณ์ และขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่อนุเคราะห์ให้สถานที่ตั้งสำนักงานสมาคมพยาบาลฯ ในการดำเนินงานวารสาร

รศ.ดร. สมจิต แดนสีแก้ว

บรรณาธิการ